

RADA GMINY
PARADYŻ

Załącznik
do uchwały Nr XVII/94/2008
Rady Gminy Paradyż
z dnia 11 czerwca 2008 roku

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY PARADYŻ

SPIS TREŚCI

	str.
WSTĘP	4
I. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.....	5
II. Aktualna sytuacja społeczno – gospodarcza na terenie Gminy Paradyż.....	5
1. Ogólna charakterystyka gminy (położenie, powierzchnia, ludność).....	5
2. Środowisko przyrodnicze.....	6
3. Rys historyczny.....	7
4. Rys kulturowy	7
5. Zagospodarowanie przestrzenne.....	8
5.1. Infrastruktura techniczna.....	9
5.2. Własność nieruchomości.....	11
5.3. Stan obiektów dziedzictwa kulturowego.....	12
5.4. Uwarunkowania ochrony środowiska	14
6. Sfera ekonomiczna	15
6.1. Główni pracodawcy, struktura i trendy.....	15
6.2. Struktura podstawowych branż na terenie gminy	16
6.3. Liczba osób zatrudnionych w danych sektorach	17
6.4. Turystyka	17
7. Sfera społeczna.....	18
7.1. Sytuacja demograficzna i społeczna terenu.....	18
7.2. Warunki i jakość życia mieszkańców.....	19
7.3. Poziom bezpieczeństwa w Gminie Paradyż.....	20
7.4. Oświata i edukacja	20
7.5. Opieka zdrowotna.....	22
7.6. Kultura i sport.....	22
7.7. Grupy społeczne wymagające wsparcia	22
7.8. Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Paradyż.....	24
7.9. Rynek pracy i bezrobocie	24
8. Identyfikacja najważniejszych problemów występujących na obszarze Gminy Paradyż.....	25
III. Cele ogólne i szczegółowe rozwoju Gminy Paradyż.....	28
IV. Zadania zmierzające do realizacji celów.....	31
1. zmiany w strukturze gospodarczej obszaru.....	31
2. zmiany w sposobie użytkowania terenu.....	32
3. rozwój systemu komunikacji i infrastruktury.....	32
4. poprawa stanu środowiska.....	33
5. poprawa stanu środowiska kulturowego.....	33
6. poprawa warunków i jakości życia mieszkańców.....	33

V.	Realizacja zadań.....	35
	1. Planowane zadania inwestycyjne w okresie 2008 – 2013.....	35
	2. Zadania planowane do realizacji po roku 2013 – projekty długoterminowe.....	37
VI.	Powiązania zadań realizowanych w ramach Planu Rozwoju Lokalnego z innymi działaniami	38
VII.	Oczekiwane wskaźniki efektów realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.....	39
VIII.	Plan finansowy na lata 2008 – 2013 i na następne lata.....	41
VIII.	System wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego.....	46
IX.	Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej Planu Rozwoju Lokalnego.....	47

WSTĘP

Do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów - taki zapis zawarty został w ustawie o samorządzie gminnym. By skutecznie realizować zadania przypisane gminie należy przygotować i wprowadzić w życie plan wyznaczający działania samorządu w określonym przedziale czasowym.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Paradyż, zwany dalej *Planem*, to zestawienie działań, które mają być realizowane w kompletnym otoczeniu i czasie, sprzyjając realizacji celów określonych w Strategii Rozwoju Gminy Paradyż.

Plan został przygotowany na lata 2008 – 2013, jest kontynuacją planu przyjętego w 2004 roku na lata 2004-2007 i w zamierzeniu ma służyć pełnemu wykorzystaniu przez Gminę Paradyż stojących przed nią szans w zakresie realizacji podstawowych koncepcji, przyczyniających się do długotrwałego i zrównoważonego rozwoju Gminy Paradyż w aspekcie gospodarczym i społecznym.

Podstawowym instrumentem realizacji głównych punktów Planu będą środki publiczne, pochodzące z budżetu gminy. Mając jednak na uwadze, że środki te nie są wystarczające, konieczne będzie pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych w szczególności z funduszy pozabudżetowych, funduszy strukturalnych i innych inicjatyw Wspólnot Europejskich, przedsięwzięć dopisujących się w ramy tzw. Partnerstwa Publiczno - Prywatnego, a także ze współpracy z innymi gminami, władzami powiatu i województwa.

Zgodnie z przyjętymi w Strategii założeniami, działania władz i aktywność mieszkańców winna zostać ukierunkowana na zapewnienie zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego całej gminy.

Plan Rozwoju Lokalnego to zbiór celów strategicznych, celów szczegółowych i zadań realizacyjnych przeznaczonych do wprowadzenia w życie w celu poprawy sytuacji społeczno – gospodarczej Wspólnoty Lokalnej. To Plan umożliwiający pozyskanie środków finansowych, które zostaną przeznaczone na realizację wyznaczonych w nim zadań. Środków pochodzących ze źródeł lokalnych, regionalnych, krajowych i zagranicznych (w tym przede wszystkim środków Unii Europejskiej).

Działania niezbędne by wprowadzić w życie plan programujący rozwój Wspólnoty Lokalnej, takie jak: planowanie strategiczne, perspektywiczna ocena sytuacji społecznej, gospodarczej i finansowej, wieloletnie planowanie inwestycyjne oraz planowanie finansowe, monitorowanie i ocena wykonania przewidzianych zadań, zostały w niniejszym dokumencie uwzględnione.

I. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Obszarem realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Paradyż jest cały teren gminy, w skład której wchodzi miejscowości: Adamów, Alfonsów, Bogusławy, Daleszewice, Dorobna Wola, Feliksów, Grzymałów, Honoratów, Irenów, Joaniów, Kazimierzów, Krasik, Mariampol, Paradyż, Podgaj, Popławy Kol., Przyłek, Solec, Stanisławów, Stawowice, Stawowice Kol., Sylwerynów, Stawowiczki, Wielka Wola, Wójcin, Wójcin A, Wójcin B.

Realizację planu rozłożono na dwa okresy programowania:

- projekty realizowane w latach 2008 – 2013,
- projekty realizowane w latach 2014 – 2020.

II. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA GMINY PARADYŻ

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Paradyż jest gminą wiejską zlokalizowaną w południowej części Niziny Mazowieckiej nad rzeką Czarną, w zlewni rzeki Pilicy. Aktualny podział administracyjny lokuje ją w południowo-wschodniej części województwa łódzkiego.

Gmina sąsiaduje z pięcioma innymi gminami o charakterze wiejskim, tj.:

- od północy – z gminą Mniszków i Sławno;
- od wschodu – z gminą Białaczów;
- od południa – z gminą Żarnów;
- od zachodu – z gminą Aleksandrów

Powierzchnia administracyjna gminy wynosi 8.156,00 ha, zaś liczba ludności (wg stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku) wynosi 4.612, w tym 2.287 kobiet i 2.325 mężczyzn.

Przez Gminę Paradyż przebiega droga krajowa Nr 74 relacji Piotrków Tryb. – Kielce, szereg dróg powiatowych oraz fragment Centralnej Magistrali Kolejowej Warszawa – Zawiercie.

Mimo, że Gmina Paradyż należy do gmin rolniczych z dominacją drobnych gospodarstw, to wyróżnia się rozwojem budownictwa, budynkami wznoszonymi w nowych technologiach budowlanych.

Infrastruktura techniczna jest dobrze rozwinięta, dzięki planom zagospodarowania terenów uwzględniającym: potrzeby środowiska, położenie geograficzne, rodzaj gruntów oraz walory prezentowanego obszaru.

Usytuowanie gminy Paradyż na tle powiatu opoczyńskiego

2. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Na południowo-zachodniej części gminy ustanowiony został Obszar Chronionego Krajobrazu (Piliczańsko – Radomszczański OCHK).

Na obszarze gminy brak innych przestrzennych form konserwatorskiej ochrony przyrody. Projektuje się objęcie ochroną konserwatorską fragmentu rzeki Czarnej i brzegów po obu jej stronach. Projektuje się ochronę rezerwatową pradoliny Czarnej Malenieckiej.

Konserwatorskiej ochronie przyrody podlegają:

- w Paradyżu - 3 lipy drobnolistne o obwodach pnia 385, 395 i 355 cm,
- kasztanowiec biały (345 cm)
- w Wielkiej Woli - 5 lip drobnolistnych o obwodach pnia od 275 do 355 cm,
- 3 jesiony wyniosłe (295-470 cm)
- wiąz szypułkowy (355 cm)

Znaczna część obszaru gminy zlokalizowana jest w zlewni rzeki Pilicy, co generuje konieczność ochrony powierzchni przed fizykochemicznymi zanieczyszczeniami.

Czystość powietrza w gminie uważa się za „dobrą”. Wynika to z małego przemysłowania terenu oraz znacznych ilości użytków rolnych i lasów. Tereny gminy są czyste ekologicznie i posiadają korzystne warunki do uprawy zdrowej żywności. Większość użytków rolnych stanowi własność prywatną. Na obszarze gminy istnieją korzystne warunki do zwiększenia arealu uprawy warzyw, rozwoju sadownictwa, rozwinięcia hodowli bydła mlecznego, opasowego i trzody chlewnej.

Na obszarze gminy występują średnio słabe i bardzo słabe gleby, z wyjątkiem obszarów upraw rolniczych w rejonie Wójcina B, Bogusław, Wielkiej Woli, Kazimierzowa, Popław Kol. i Daleszewic. Występują tutaj duże kompleksy gleb III kategorii bonitacyjnej, które kwalifikują te przestrzenie do bezwzględnej ochrony przed antropopresją w formie budownictwa kubaturowego.

3. RYS HISTORYCZNY

Siedziba władz gminnych mieści się w miejscowości Paradyż, której początek istnienia przypada na połowę XVII wieku i wiąże się z założeniem klasztoru Bernardynów. Powstała ona na obszarach Wielkiej Woli, a obecna nazwa uformowała się dopiero pod koniec XVIII wieku (z łac. paradisus – niebo albo raj). W 1789 roku Jan Syriusz Skórkowski, chorąży opoczyński dziedzic Wielkiej Woli, nawiązując do fundacji wspomnianego klasztoru przez swego pradziada Kazimierza Skórkowskiego, projektował rozbudowę paradyskiego osiedla przy pomocy osiadłych Bernardynów i podniesienie go do rangi miasteczka. W tym celu zezwalał stawiać budynki i osadzać mieszkańców wyłącznie wyznania katolickiego. Dla siebie chorąży Skórkowski zarezerwował postawienie nowej karczmy.

Miejscowa ludność miała ograniczone możliwości i pełniła przed wszystkim funkcje usługowe na co wskazuje rejestr poborowych z 1789r., w którym odnotowano 19 dymów rzemieślniczych i 4 dymy karczemne. Projekt utworzenia z Paradyża miasteczka nie został zrealizowany, a osiedle przyklasztorne dopiero po 1864 roku (uwłaszczenie) przekształciło się w wieś rolniczą. Duże ożywienie życia społecznego w Paradyżu nastąpiło na początku XX wieku. W 1904 roku została utworzona Spółka Rolnicza zrzeszająca 200 członków pochodzących z 4 pobliskich gmin. Następne lata to powstanie Spółki Mleczarskiej, Sklepu Spółkowego, Kasy Pożyczkowo-Oszczędnościowej i ochronki. W 1909 roku, wszystkie te organizacje i placówki znalazły pomieszczenia w nowo wybudowanym jednopiętrowym budynku. Budynek ten przetrwał do dziś i mieści się w nim Bank Spółdzielczy.

Znaczącą rolę w powstawaniu miejscowości leżących na terenie gminy Paradyż odegrał właściciel Wielkiej Woli – Feliks Skórkowski dzięki inicjatywie którego w I połowie XIX wieku powstały kolonie: Joaniów, Feliksów, Przyłęk, Kazimierzów i Alfonsów – obecnie wsie wchodzące w skład gminy Paradyż. Inne wsie wchodzące w skład gminy Paradyż, takie jak: Piaski, Irenów, Bogusławy, Wójcin A, Wójcin B, a także w obecnym kształcie Wójcin powstały w wyniku prowadzonych przez kolejnych właścicieli parcelacji wsi Wójcin, której historia sięga XI wieku, kiedy to otrzymała ona prawa niemieckie i wprowadzone zostało wójtostwo.

Obecny kształt i zasięg Gminy Paradyż ustalony został w wyniku przeprowadzonej w 1975 roku reformy administracyjnej.

4. RYS KULTUROWY

Gmina Paradyż posiada miejscowości o typowej zabudowie tzw. ulicówce, charakteryzującej się jednodrożną konstrukcją o zwartej zabudowie po obu stronach drogi. W wielu miejscowościach znajdują się budynki mieszkalne wpisane do rejestru konserwatora zabytków.

Do największych skarbów gminy należą bez wątpienia liczne obiekty zabytkowe. Najcenniejszym z nich jest oczywiście zespół klasztorny oo. bernardynów w Paradyżu. W skład tego obiektu wchodzi murowany kościół barokowy, wybudowany w latach 1747-1757, pod wezwaniem Przemienienia Pańskiego wraz z klasztorem. Trzynawowy kościół ma charakter okazałej bazyliki i znajduje się w nim wiele zabytków sztuki sakralnej, np. obraz Chrystusa Cierniem Koronowanego. Paradyż corocznie gości pielgrzymów idących na Jasną Górę, w tym z najlicniejszej pielgrzymki warszawskiej. Kolejnym obiektem zabytkowym jest murowana kaplica z 1824 roku, zbudowana w stylu klasycystycznym. Obiekt ten znajduje się w Wielkiej Woli. Wart uwagi jest również kościół parafialny w Wójcinie.

Na terenie Gminy Paradyż kultywowane są tradycje typowe dla ziemi opoczyńskiej:

- strój ludowy tzw. pasiak, który zakładany jest obecnie przez mieszkanki Gminy z okazji dużych świąt kościelnych np. Boże Ciało;
- puszczanie wianków – festyn „Noc świętojańska w Przyłęku” przypominający stare obyczaje związane nocą świętojańską;
- zespół dziecięcy „Koniczynki”, składający się z uczniów Szkoły Podstawowej w Sokołowie, wykonuje tańce i piosenki ludowe;
- koło gospodyń wiejskich w Stawowicach , przygotowuje i uczy jak przygotować tradycyjne potrawy : kluski ziemniaczane, prażoki, kapusta z grochem;
- obrzędy dożynkowe w tym wieńce dożynkowe przygotowywane na organizowane dożynki gminne;
- darcie pierza.

5. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

Na podstawie sporządzonego Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Paradyż został opracowany Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Paradyż.

Zmiany w sposobie zagospodarowania terenu dotyczą przeznaczenia terenów, zasad i warunków zagospodarowania tych terenów oraz zasad obsługi w zakresie infrastruktury technicznej.

Według planu celem zamierzonych zmian jest:

- określenie przeznaczenia terenów na cele budownictwa mieszkaniowego, usługowego, zagrodowego, letniskowego oraz terenów związanych z produkcją, również rolniczą;
- zachowanie dominującej, rolniczej funkcji gminy poprzez intensyfikację produkcji rolniczej i rozwój przetwórstwa płodów rolnych;
- poprawa ładu przestrzennego przy minimalizacji wzajemnych konfliktów i optymalizacji korzyści;
- zachowanie i eksponowanie walorów środowiska kulturowego gminy;
- określenie terenów niezbędnych do wytyczenia ścieżek rowerowych;
- wyznaczenie terenów dla obsługi komunikacji (drogi, parkingi);
- określenie sposobu ogrzewania, poboru wody, odprowadzania ścieków sanitarnych i deszczowych.

Celem opracowania planu dla Gminy Paradyż są także: restrukturyzacja rolnictwa, wzbogacenie struktury Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych, intensyfikacja rozwoju miejscowości, w której jest siedziba Gminy, rozbudowa, sanacja i rekonstrukcja jednostek osiedleńczych gminy oraz rolniczej zabudowy rozproszonej, rozwój ścieżek rowerowych, modernizacja układu drogowego dla ruchu kołowego, przygotowanie obszarów stanowiących ofertę gminy dla potencjalnych inwestorów, dbałość o higienę, estetykę miejsca zamieszkania i miejsc pracy.

5.1. Infrastruktura techniczna

Stan systemu komunikacji

Stan dróg gminnych jest zadawalający, jednak nadal wiele dróg wymaga remontu. Szczególnie są to drogi powiatowe położone na terenie gminy. Konieczna jest budowa kolejnych odcinków dróg o nawierzchni bitumicznej.

Układ komunikacji kolejowej

Przez teren Gminy Paradyż, w części południowo-wschodniej, przebiega fragment linii kolejowej Warszawa -Zawiercie (CMK). Zlokalizowany na terenie Gminy wiadukt, przebiegający pod linią kolejową, jest za niski i stanowi poważne utrudnienie w ruchu samochodowym, a szczególnie uniemożliwia transport autobusami.

Struktura funkcjonowania komunikacji kołowej.

Zewnętrzny układ komunikacyjny gminy oparty jest na osi wschód-zachód, którą stanowi istniejąca droga krajowa Nr 74.

Szereg dróg powiatowych ułatwia komunikację z siedzibą Starostwa Powiatowego w Opocznie oraz z sąsiednimi gminami. Pozostałe układy mają charakter lokalny.

W najbliższym czasie nie przewiduje się zmiany układu, z wyjątkiem parametrów tras i wykonania obwodnic miejscowości Paradyż i Wójcin (w dalszej perspektywie czasowej).

Zaopatrzenie obszaru gminy w wodę i gospodarka ściekowa.

Teren Gminy Paradyż jest zwodociągowany w 100 %. Zaopatrywany jest ze stacji wodociągowych, zlokalizowanych w miejscowościach Paradyż i Honoratów.

Sieć wodociągową posiadają następujące miejscowości:

➤ z ujęcia w Paradyżu :

- Paradyż - Feliksów	- Wójcin A - Wójcin
- Sylwerynów - Krasik	- Wójcin B - Popławy Kol.
- Wielka Wola - Irenów	- Podgaj - Bogusławy
- Daleszewice - Kazimierzów	- Przyłęk - Mariampol
- Stawowice - Joaniów	- Dorobna Wieś - Solec
- Alfonsów - Adamów	

➤ z ujęcia w Honoratowie – Honoratów oraz część Gminy Mniszków.

Istniejąca sieć wodociągowa na terenie gminy liczy 82,1 km, tj. 1001 przyłączy o łącznej długości 34,8 km, w tym 812 przyłączy do gospodarstw rolnych.

Aby zmniejszyć awaryjność dostaw wody wykonano rozbudowę i modernizację stacji wodociągowej w Paradyżu.

Odprowadzanie ścieków

Na terenie Gminy Paradyż w miejscowości Wielka Wola znajduje się oczyszczalnia ścieków typu Bioclar zlokalizowana w bezpośrednim sąsiedztwie zakładu Ceramika Paradyż. Do oczyszczalni podłączone jest około 9,2 km sieci kanalizacyjnej z miejscowości Wielka Wola i Paradyż, docelowe do tej oczyszczalni po jej rozbudowie doprowadzane będą

ścieki jeszcze z 21 sołectw. W pozostałych miejscowościach ścieki sanitarne usuwane są do szamb, skąd taborem asenizacyjnym wywożone są do oczyszczalni ścieków.

Planowana jest budowa oczyszczalni ścieków wraz z kanalizacją dla miejscowości Przyłek, natomiast w miejscowościach Joaniów, Bogusławy i Mariampol planowana jest budowa przydomowych oczyszczalni. Miejscowość Honoratów przyłączona zostanie do sieci kanalizacyjnej z terenu gminy Mniszków.

Zaopatrzenie w gaz.

W stanie istniejącym na terenie gminy brak lokalnej sieci gazowej. Mieszkańcy korzystają z gazu bezprzewodowego (100%).

Przez teren gminy przebiegają trasy istniejącego gazociągu wysokociśnieniowego Piotrków Tryb. – Końskie oraz Paradyż – Opoczno. Projektowany jest gazociąg Wójcin - Mniszków.

Istnieje potrzeba gazyfikacji gminy, co w znacznym stopniu poprawiłoby czystość powietrza oraz możliwość wszelkich inwestycji.

Ciepłownictwo

Na terenie gminy nie istnieją sieci ciepłownicze. Głównym źródłem zaopatrzenia w ciepło są kotłownie lokalne i indywidualne.

Gospodarka odpadami

Usługi w zakresie zbierania, usuwania i utylizacji śmieci komunalnych z obszaru opracowania świadczą dwie firmy:

- 1) Sulo Polska spółka z o.o. Oddział w Tomaszowie Mazowieckim,
- 2) Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej spółka z o.o. w Opocznie.

Zbieraniem padłych zwierząt z obszaru gminy zajmuje się Zakład Rolniczo-Przemysłowy „FARMUTIL HS” S.A. Oddział w Śmiłowie.

Elektroenergetyka

Teren gminy w zakresie istniejącej zabudowy jest zelektryfikowany w 100%. Przez gminę przebiega trasa linii wysokiego napięcia 110 kV. Dla dostarczenia energii i mocy elektrycznej służy terenowa sieć elektroenergetyczna 15 kV z lokalnymi stacjami transformatorowymi i licznymi NN, przyłączonymi do tych stacji.

Zasilanie w energię elektryczną w chwili obecnej jest niewystarczające, co hamuje rozwój Zakładu „Ceramika Paradyż” oraz powstawanie nowych przedsiębiorstw, w tym zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego.

Planowane jest przyłącze kablowe 15 kV z kolejowej sieci trakcyjnej do miejscowości Wójcin.

Telekomunikacja

Przez teren gminy przebiega kabel telekomunikacyjny (światłowód). Ponadto na terenie gminy znajdują się 2 punkty przesyłowe (wieże) telefonii komórkowej, zlokalizowane w Paradyżu.

Istnieje jednak problem związany z szerokopasmowym dostępem do sieci Internet.

5.2. Własność nieruchomości

Strukturę własności nieruchomości na terenie Gminy Paradyż obrazuje poniższa tabela.

Tab. 1. Struktura własności nieruchomości:

Rodzaj własności gruntów	Powierzchnia ewidencyjna (ha)	Udział w ogólnej powierzchni (%)
Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	562	6,92
Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	24	0,3
Grunty spółek Skarbu Państwa, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych	0	0
Grunty gmin i związków międzygminnych, z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	79	0,97
Grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste	0	0
Grunty, które są własnością samorządowych osób prawnych oraz grunty, których właściciele są nieznanymi	0	0
Grunty osób fizycznych	7313	90,01
Grunty spółdzielni	2	0,02
Grunty kościołów i związków międzywyznaniowych	17	0,21
Wspólnoty gruntowe	119	1,46
Grunty powiatów, z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	0	0
Grunty powiatów przekazane w użytkowanie wieczyste	0	0
Grunty województw z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	0	0
Grunty województw przekazane w użytkowanie wieczyste	0	0
Grunty spółek prawa handlowego	9	0,11
OGÓLEM	8125	100

Przeważająca większość gruntów na obszarze gminy to grunty należące do osób fizycznych. Znaczną część stanowią również tereny będące własnością Skarbu Państwa, z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste. Pozostała część to tereny należące do gminy i związków międzygminnych, samorządowych osób prawnych, powiatów, województw, spółek prawa handlowego, kościołów i związków międzywyznaniowych oraz spółdzielni.

Tab. 2. Mieszkania według rodzaju podmiotów będących ich właścicielami:

Własność	Liczba mieszkań	Udział w ogólnej liczbie (%)
Osób fizycznych	1350	97,90
Spółdzielni mieszkaniowych	-	-
Gminy	17	1,20
Skarbu Państwa	-	-
Zakładów pracy	-	-
Pozostałych podmiotów	12	0,90
OGÓLEM	1379	100,00

Ponad 96% mieszkań należy do osób fizycznych. Pozostałe nieruchomości, stanowiące znikomy udział procentowy w odniesieniu do ogółu, to mieszkania będące własnością między innymi gminy oraz wspólnot mieszkaniowych.

5.3. Stan obiektów dziedzictwa kulturowego

W zakresie dóbr kultury obowiązuje ochrona obiektów objętych decyzjami Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wpisie do rejestru zabytków oraz zespołów zabytkowych nie ujętych w rejestrze. W granicach stref ochrony konserwatorskiej „A” każda zmiana sposobu użytkowania oraz projekty obiektów kubaturowych podlegają uzgodnieniu z właściwym organem ochrony zabytków. Przed rozpoczęciem procesu inwestycyjnego obowiązuje rozpoznanie archeologiczne pod nadzorem archeologicznym. W wypadku stwierdzenia relikwów należy przeprowadzić badania archeologiczne. Ponadto na całym obszarze gminy obowiązuje ochrona przydrożnych kapliczek, krzyży i innych elementów małej architektury. Wszelkie działania w obiektach i w obrębie stref mogą być prowadzone wyłącznie w oparciu o wytyczne służb ochrony zabytków.

W zakresie przestrzennym środowisko kulturowe determinowane jest występowaniem na obszarze gminy:

- zabytków archeologicznych;
- zabytków architektury i turystyki (nauka o budowie wsi);
- wartości niematerialnych, takich jak: język, tradycja, kultura ludowa i język znaków oraz cech krajobrazu.

Szczególnie istotnym elementem ochrony wartości kulturowych na obszarze gminy są wyznaczone w Planie Ogólnym Zagospodarowania Przestrzennego, strefy ochrony krajobrazu kulturowego (SOKK) i strefy ochrony konserwatorskiej (SOK).

Na obszarze gminy występują obiekty wpisane do ewidencji i rejestru P.S.O.Z.

Układy przestrzenne wsi:

(w kolejności: Lp., Miejscowość i data powstania, Forma rozplanowania, Forma ochrony konserwatorskiej, Zagrożenia)

1. Alfonsów – 1840 r. rzędówka Ou, Oz
2. Kazimierzów – 1830 r. rzędówka Ou, Oz K
3. Paradyż – II połowa XVII w. wielodrożnica Ou, Oz
4. Przyłek – XIX w. ulicówka Oz, Kz, Ou
5. Solec – rzędówka Oz K
6. Wielka Wola – do XIVw. Folwark Oz
7. Wójcin – do XIII w. złożony ukł. przest. Ou, Oz K

Oznaczenia:

Ou -ochrona układu rozplanowania

Oz -ochrona zabudowy

Kz -konserwacja zabudowy

K -komunikacja

Zespoły dworsko - parkowe:

Tab. 3. Parki w rejestrze zabytków:

Lp.	Miejscowość	Data	Nazwa	Nr rejestru
1.	Paradyż	1700-1725	park przyklasztorny	361
2.	Solec	1800-1900	park	377
3.	Stawowiczki	1775-1800	park	388
4.	Wielka Wola	1800-1900	park	435

Tab. 4. Parki w ewidencji konserwatorskiej :

Lp.	Miejscowość	Data	Nazwa
1.	Paradyż	II poł. XIX w.	park
2.	Sokołów-Grzymałów	pocz. XIX w.	park

Tab. 5. Zabytki architektury:

Lp.	Miejscowość	Data	Nazwa	Nr rejestru
1.	Paradyż	1747-1757	zespół klasztorny	222
2.	Paradyż	poł. XVIII w.	krużganki	222
3.	Paradyż	1747-1757	kościół kl. rz-kat.	222
4.	Paradyż	1747-1757	klasztor	222
5.	Wójcin	1826 r.	kościół par. rz-kat.	271

Tab. 6. Architektura – obiekty w ewidencji konserwatorskiej:

Miejscowość	Nazwa obiektu	Ilość(szt.)	Data
Alfonsów	Chałupa	8	pocz. XX w.
Dąbrówka	Chałupa	1	pocz. XX w.
Dorobna Wola	Chałupa	1	1880 r.
Gościniec	Chałupa	3	1920 r.
Kazimierzów	Chałupa	8	1910-1920 r.
Przyłęk	Chałupa	32	pocz. XX w. – 1938 r.
Wielka Wola	Kaplica rzym-k.	1	1924

Stanowiska archeologiczne:

Na obszarze gminy zarejestrowano w systemie Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP) 163 stanowiska z czego 4 zaliczono do kategorii "duża wartość poznawcza". Zlokalizowane są one w miejscowościach: Joaniów, Stawowiczki, Solec i Popławy Kol..

Cmentarze:

- Paradyż – cmentarz rzymsko-katolicki, ul. Konecka, 1896 r.
- Paradyż – cmentarz rzymsko-katolicki, przykościelny, 1678 r.
- Przyłęk – cmentarz rzymsko-katolicki, choleryczny,
- Wójcin – cmentarz rzymsko-katolicki, przykościelny, 1478 r.
- Wójcin – cmentarz rzymsko-katolicki, pocz. XIX w.

Poza rejestrem S.O.Z. jest cmentarz wojenny z I Wojny Światowej w Wójcinie (pochówki żołnierzy armii Austro-Węgierskiej i Rosyjskiej)

Miejsca pamięci narodowej:

- Paradyż - mogiła zbiorowa partyzantów AK na cmentarzu parafialnym
- mogiła Nieznanego Żołnierza Września 1939 r.
 - Pomnik Ku Czcii Odzyskania Niepodległości w 1918 roku.

5.4. Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego

Znaczna część gminy znajduje się w granicach Piliczańsko – Radomszczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. W fazie projektu jest ustanowienie prawnej formy ochrony fragmentu doliny rzeki Czarnej Malenieckiej.

Plan zagospodarowania przestrzennego w zakresie ochrony środowiska i krajobrazu przewiduje trwałe utrzymanie lasów, zapewnienie ciągłości ich użytkowania i zakaz zmiany użytkowania gruntów leśnych na cele nieleśne. Istnieje ochrona przed zabudową wyznaczonych w planie terenów do zadrzewień, a docelowo do zalesień. Dopuszcza się zmianę zadrzewień na tereny leśne, jednakże składem gatunkowym powinny nawiązywać one do warunków siedliskowych obszaru.

Wyodrębnia się również strefę ekologiczną cieków wodnych, złożoną z koryt rzecznych oraz lasów i zarośli łęgowych, stanowiącą obszar najczęstszych wylewów powodziowych i elementy rusztu ekologicznego. W strefie tej obowiązuje ochrona przed zabudową kubaturową. W przypadku koniecznych działań inwestycyjnych obowiązuje ustalenie geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych.

Z zabudowy wyłącza się również obszary podmokłe i o okresowej stagnacji wód opadowych. Na terenach tych obowiązuje utrzymanie użytków zielonych, zarośli rzecznych i zarośli kępowych. Wyznacza się miejsca o płytkim zwierciadle wód gruntowych, uzależnionym od wahań stanów wód w pobliskich ciekach. W przypadku realizacji obiektów na tych obszarach obowiązuje budowa bez podpiwniczenia lub z piwnicami bez otworów.

Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego obowiązuje sukcesywne obejmowanie ochroną wszystkich wartościowych elementów przyrodniczych, takich jak drzewa, krzewy, cieki wodne, punkty widokowe i inne.

W zakresie kształtowania ładu przestrzennego i podziałów nieruchomości obowiązuje dostosowanie obiektów do architektury tradycyjnej, z formą i bryłą wpisującą się w krajobraz. Dla zabudowy zwartej istnieje obowiązek nawiązania kubatury i wysokości budynków do charakteru zabudowy historycznej na tym terenie oraz zachowanie elementów zabytkowych i kulturowych.

Realizacja obiektów budowlanych w obrębie sieci elektroenergetycznych oraz sieci gazowych może nastąpić na warunkach wynikających z uzgodnień z zarządzającymi tymi sieciami.

6. SFERA EKONOMICZNA

6.1. Główni pracodawcy – struktura i trendy

W gminie Paradyż zlokalizowany jest zakład pracy „Ceramika Paradyż”. Zakład ten powstał w 1993 roku i daje zatrudnienie 253 osobom. Poza tym w gminie funkcjonują małe firmy, zajmujące się handlem, usługami: budowlanymi, transportowymi, hydraulicznymi i remontowymi oraz wytwarzaniem wyrobów betonowych, gwoździ i palet. Firm tych jest niewiele, z uwagi na specyfikę Gminy Paradyż, która jest gminą małą i typowo rolniczą.

Liczba podmiotów gospodarczych, zarejestrowanych w ewidencji działalności gospodarczej na dzień 31 grudnia 2007 r., wyniosła 136 firm, przy czym w roku 2002 było ich 132. Widoczna jest więc niewielka tendencja wzrostowa.

Tab. 7. Liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Paradyż wg wybranych działów EKD w latach 2006 – 2007 (stan na 31 grudnia):

Lp.	Działy EKD	Liczba podmiotów gospodarczych w 2006 r.	Liczba podmiotów gospodarczych w 2007 r.
1	Gastronomia	1	1
2	Budownictwo	19	23
3	Handel	66	65
4	Transport	4	5
5	Inne	35	37

Władze gminy czynią wiele starań, by pobudzić inicjatywę przedsiębiorczą wśród mieszkańców. Barię rozwoju przedsiębiorstw są wysokie koszty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

6.2. Struktura podstawowych branż na terenie gminy

Przedsiębiorcy z Gminy Paradyż prowadzą głównie firmy w branży handlowej. Zajmują się również wykonywaniem drobnych usług dla ludności (gastronomia, mechanika pojazdowa i inne).

Znaczącą branżą, figurującą w ewidencji działalności gospodarczej, jest także branża budowlana. Jednak firmy budowlane charakteryzują się sezonowością prac. Powstają one na wiosnę, działają w sezonie letnim, zaś z końcem roku działalność ta jest likwidowana. Przedsiębiorstwom budowlanym trudno jest osiągnąć mocną pozycję na rynku, która pozwoliłaby im czerpać zyski przez cały rok.

Szczegółowy podział podmiotów gospodarczych ze względu na branże podany jest w poniższej tabeli.

Tab. 8. Podział podmiotów gospodarczych ze względu na branże:

Lp.	BRANŻA	Ilość podmiotów
1	Auto-handel	4
2	Apteki	2
3	Usługi budowlane	25
4	Biuro podróży	-
5	Ciastkarnie/piekarnie	1
6	Doradztwo finansowe	1
7	Dystrybucja	-
8	Eksport-import	-
9	Fryzjerstwo	1
10	Gabinety kosmetyczne	-
11	Gościnne pokoje	1
12	Gastronomia	2
13	Usługi geodezyjno-kartograficzne	-
14	Handel materiałami budowlanymi	6
15	Hurtownie	-
16	Instalatorstwo elektryczne, CO, wod.-kan.	2
17	Jednoosobowe podmioty gospodarcze wynajmujące się do pracy	-
18	Kursy	-
19	Krawiectwo-dziewiarstwo	7
20	Kwiaciarnie	-
21	Taxi osobowe	-

22	Tłumacz przysięgły	-
23	Młyny	-
24	Mechanika pojazdowa	2
25	Masarnie	-
26	Nauka jazdy	-
27	Okrężny handel	41
28	Przewóz-transport	7
29	Pracownie protetyczne	-
30	Pracownie projektowe	-
31	Stacje paliw	2
32	Sklepy	20
33	Sieci telefoniczne i komputerowe	-
34	Ślusarstwo	3
35	Tartaki	-
36	Stolarstwo-tokarstwo	3
37	Ubezpieczenia-pośrednictwo finansowe	2
38	Usługi różne	37
39	Wytwórstwo	-
40	Wyrób i sprzedaż rękodzieł artystycznych	-
41	Zakłady zegarmistrzowskie	-
42	Ośrodki Zdrowia (NZOZ)	2

6.3. Liczba osób zatrudniona w danych sektorach

Ludność Gminy Paradyż pracuje przeważnie w małych przedsiębiorstwach zatrudniających kilka osób. Wielu mieszkańców podejmuje działalność gospodarczą na własny rachunek tworząc niewielkie 2-3 osobowe firmy rodzinne. Znaczna grupa ludzi pracuje w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

6.4. Turystyka

Główną atrakcją turystyczną gminy stanowi Pilczańsko – Radomszczański Obszar Chronionego Krajobrazu, z pradoliną rzeki Czarnej i kompleksami leśnymi w rejonie miejscowości Przyłek, Joaniów i Irenów. Są to doskonałe miejsca do wędrówek.

Dodatkową atrakcją jest miejscowa architektura, zarówno obiekty sakralne, jak i zabytki architektury drewnianej i murowanej. Mogą one być ciekawym i odmiennym uzupełnieniem oferty turystycznej.

Na terenie gminy znajdują się również parki podworskie, zlokalizowane we wsiach Wielka Wola, Stawowiczki i Solec oraz park przyklasztorny w Paradyżu.

Ze względu na cenne wartości przyrodnicze oraz liczbę obiektów zabytkowych w okolicach Paradyża, Solca, Alfonsowa i Wielkiej Woli konserwator zabytków wyznaczył strefę chronionego krajobrazu kulturowego.

Na terenie gminy znajdują się także pomniki przyrody.

Dzięki istniejącym obiektom zabytkowym oraz położeniu w obszarze chronionego krajobrazu Gmina Paradyż może stać się atrakcyjna pod względem turystycznym.

7. SFERA SPOŁECZNA

7.1. Sytuacja demograficzna i społeczna terenu

Wielkość populacji i jej wiek przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 9. Zestawienie liczbowe ludności w Gminie Paradyż w latach 2005 – 2007:

Podział ludności wg płci i wieku:	Liczba ludności w Gminie Paradyż w latach 2005 – 2007 wg stanu na dzień 31 grudnia		
	2005 rok	2006 rok	2007 rok
OGÓLEM	4650	4617	4612
Mężczyźni	2342	2328	2325
Kobiety	2308	2289	2287
0 – 15 lat	1068	1041	1015
16 – 18 lat	258	227	212
19 – 65 lat - mężczyźni	1448	1468	1490
19 – 60 lat - kobiety	1178	1178	1181
powyżej 65 lat mężczyźni	220	221	223
powyżej 60 lat kobiety	478	482	491

Poziom wykształcenia i jego specyfika

Poziom wykształcenia jest to najwyższy ukończony cykl kształcenia w szkole lub szkolenia w innym trybie i formie, uznany zgodnie z obowiązującym systemem szkolnictwa. Świadczy on o stopniu wykorzystania możliwości stwarzanych przez system szkolnictwa oraz o inwestowaniu we własny rozwój, a co za tym idzie w rozwój całej społeczności. Z uwagi jednak na zubożenie polskiej wsi możliwości te niejednokrotnie nie są w pełni wykorzystywane, co nie może jednak świadczyć o braku chęci dalszego rozwoju.

Najliczniejszą grupę wśród mieszkańców Gminy Paradyż stanowią osoby z wykształceniem podstawowym i bez wykształcenia (dotyczy to osób starszych. Liczną grupę reprezentują mieszkańcy z wykształceniem średnim i zasadniczym zawodowym, przy czym osób z wykształceniem zasadniczym jest znacznie więcej.

Coraz liczniejszą grupę, biorąc pod uwagę całkowitą liczbę ludności w Gminie Paradyż, tworzą osoby po studiach.

Wielkość populacji według ekonomicznych grup wieku

Tab. 10. Ludność według płci i ekonomicznych grup wieku:

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM			
w tym w wieku:	4612	2325	2287
- przedprodukcyjnym (mężczyźni i kobiety w wieku 0-17 lat)	1148	571	577
- produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety 18-59 lat)	2848	1533	1215
- mobilnym (mężczyźni i kobiety w wieku 18-44 lata)	1510	843	667
- niemobilnym (mężczyźni w wieku 45-64 lata, kobiety 45-59 lat)	1238	690	548
- poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej, kobiety 60 lat i więcej)	716	225	491

Spośród mieszkańców gminy najliczniejszą grupę tworzą osoby w wieku produkcyjnym. Stanowią oni 62 % ogółu ludności. Przy podziale społeczności na kobiety i mężczyzn wielkości te rozkładają się równomiernie dla osób w wieku przedprodukcyjnym, i produkcyjnym. Wśród mieszkańców w wieku produkcyjnym widoczna jest jednak przewaga mężczyzn.

7.2. Warunki i jakość życia mieszkańców

Władze Gminy Paradyż czynią wiele starań, by zapewnić wysoki poziom życia mieszkańców. Jakość życia społeczności lokalnej zależy m.in. od warunków mieszkaniowych, stanu infrastruktury komunalnej i bezpieczeństwa. Gwarantują one nie tylko zaspokojenie potrzeb bytowych ludności, ale także ich potrzeb duchowych.

Mieszkańcy gminy utrzymują się z rolnictwa, a także z pracy poza wsią: w usługach, urzędach, szkołach, przemyśle. Korzystają również ze świadczeń emerytalnych i rentowych.

Warunki mieszkaniowe w gminie są dobre, a stan budynków zadowalający. Mieszkania w przeważającej części są wyposażone w instalację centralnego ogrzewania i telefony. Zaopatrzenie w wodę odbywa się głównie z istniejącej sieci wodociągowej.

Ważnym zadaniem, realizowanym na bieżąco w Gminie Paradyż, jest modernizacja sieci dróg. Na terenie Gminy Paradyż jest 82,5 km dróg gminnych i lokalnych, z czego o nawierzchni utwardzonej 28 km w tym 27,6 km o nawierzchniach bitumicznych. Pozostałe 54,5 km to drogi o nawierzchni gruntowo-żwirowej, z czego 10,6 km to nawierzchnia bitumiczna zaś 14,10 km utwardzona żwirem..

Modernizacja sieci dróg jest prowadzona na bieżąco. Polega ona na utwardzaniu dróg żwirem i kłincem. Prowadzi się także budowę nowych nawierzchni asfaltowych.

7.3. Poziom bezpieczeństwa w Gminie Paradyż

Nad poziomem bezpieczeństwa czuwa Komisariat Policji w Paradyżu. Realizuje on plany i działania mające na celu podniesienie poczucia bezpieczeństwa obywateli, ograniczenia przestępstw, rozwijanie działań mających na celu zmniejszenie zjawisk patologicznych, a także chuligaństwa w miejscach publicznych i w czasie imprez masowych.

Teren Gminy Paradyż zasadniczo nie odbiega pod względem przestępczości od poziomu na terenie całego powiatu opoczyńskiego. Przestępstwa najczęściej popełniane to kradzieże, kradzieże z włamaniem i przestępstwa drogowe.

7.4. Oświata i edukacja

Aktualna sieć szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego na terenie Gminy Paradyż w pełni zaspakaja rzeczywiste oczekiwania społeczne.

Na terenie gminy działa:

- zespół szkół skupiający szkołę podstawową i gimnazjum w Paradyżu;
- 3 szkoły podstawowe zlokalizowane w Przyłęku, Sokołowie i Wójcinie.

Szczegółowe dane dotyczące organizacji szkół w Gminie Paradyż przedstawia poniższa tabela.

Tab. 11. Informacja o organizacji szkół w Gminie Paradyż w roku szkolnym 2007/2008:

Lp.	Szkoła	Liczba oddziałów		Liczba uczniów		Liczba nauczycieli – stopień awansu zawodowego								Ogółem SP+G	Wykształcenie								Liczba osób w zastępstwach
						Dyplomowany		Mianowany		Kontraktowy		Stażysta			wyższe mgr		wyż. zaw. licencjat		SN		inne		
		SP	G	SP	G	SP	G	SP	G	SP	G	SP	G		SP	G	SP	G	SP	G	SP	G	
1	Zespół Szkół Samorządowych w Paradyżu	5	9	105	221	7	9	2	11	2	1	-	2	34	11	22	-	1	-	-	-	1	1
2	Szkoła Podstawowa w Wójcinie	7	-	124	-	4	-	7	-	3	-	4	-	17	15	-	3	-	-	-	-	1	-
3	Szkoła Podstawowa w Przyłęku	9	-	122	-	4	-	6	-	5	-	1	-	16	15	-	1	-	-	-	-	1	1
4	Szkoła Podstawowa w Sokołowie	7	-	111	-	4	-	6	-	3	-	-	-	13	13	-	-	-	-	-	-	-	1
RAZEM		28	9	462	221	19	9	21	11	13	1	5	2	80	54	22	4	1	-	-	-	3	3

Oznaczenia:

- SP – szkoła podstawowa

- G – gimnazjum

Władze gminy czynią wiele starań, by baza lokalowa szkół była nowoczesna. Wybudowano i oddano do użytku salę sportową przy Zespole Szkół Samorządowych w Paradyżu. W trakcie realizacji jest budowa sal lekcyjnych Gimnazjum w Paradyżu. W 2007 roku na boisku szkolnym wybudowano wielofunkcyjne boisko ze sztuczną nawierzchnią.

W najbliższym czasie planuje się budowę sali sportowej przy Szkole Podstawowej w Wójcinie. Następuje również sukcesywna modernizacja istniejącej bazy edukacyjnej. W roku 2008 zakończono termomodernizację budynku szkolnego w Wójcinie.

7.5. Opieka zdrowotna

Na obszarze gminy Paradyż funkcjonuje Gminny Ośrodek Zdrowia w Paradyżu z filią w Wójcinie. Ośrodek ten zatrudnia lekarzy internistów, pediatrę i stomatologa.

Placówki opieki zdrowotnej zapewniają powszechny dostęp do podstawowych usług medycznych.

7.6. Kultura i sport

Działalność kulturalna w naszej gminie skupia się głównie na istniejącym zespole dziecięcym „Koniczynki” przy Szkole Podstawowej w Sokołowie.

Cyklicznymi imprezami, odbywającymi się na terenie Gminy Paradyż, są: Festyn Ludowy „Noc Świętojańska” w Przyłuku oraz Dożynki Gminne.

Ważnym zadaniem, realizowanym w Gminie Paradyż, jest organizacja zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

W ciągu roku organizowanych jest szereg imprez sportowych dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjum.

Sport dla mieszkańców gminy to przede wszystkim Klub Sportowy „Paradyż”. Klub ten, głównie dzięki miejscowemu zakładowi płytek ceramicznych, a także dzięki pomocy Urzędu Gminy i kilku prywatnych sponsorów, dostarcza emocji piłkarskich od 1995 roku. Seniorzy Ceramiki od 2004 roku występują w III lidze piłki nożnej. Należy w tym miejscu podkreślić wspaniałe zaplecze jakim dysponuje KS Paradyż. Budowa tego obiektu została w znacznej mierze przeprowadzona dzięki pomocy głównego sponsora firmy „Ceramika Paradyż”.

Zrealizowane na placu szkolnym przy Zespole Szkół Samorządowych w Paradyżu boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią również przyczynia się do rozwoju różnych dyscyplin sportu, uprawianie których wcześniej było niemożliwe ze względu na brak boiska przystosowanego do danej dyscypliny sportu (tenis ziemny, koszykówka).

7.7. Grupy społeczne wymagające wsparcia

Grupy społeczne w gminie wymagające wsparcia:

- wsparcia osób i rodzin ubogich;
- wsparcia rodzin we właściwym pełnieniu funkcji wychowawczych wobec dzieci;
- wsparcia rodzin i osób z problemem długotrwałego bezrobocia;
- ograniczenie negatywnych skutków starości;

- minimalizacja skutków niepełnosprawności;
- pomoc bezdomnym.

W ostatnich latach pogłębia się problem marginalizacji społecznej, czyli ograniczenia uczestnictwa sporej grupy ludzi w określonym porządku społecznym i brak dostępu do podstawowych instytucji takich jak: rynek pracy, rynek konsumpcji, system instytucji wymiaru sprawiedliwości, system edukacyjny, system gwarancji socjalnych.

W wielu przypadkach spotykamy się z przekazywaniem niskiego statusu społecznego z pokolenia na pokolenie. Pogłębiające się trudności na rynku pracy, w tym rosnące bezrobocie oraz utrzymująca się od wielu lat niekorzystna sytuacja finansowa gospodarstw domowych, stanowią przyczynę pogorszenia się sytuacji materialnej miejscowych rodzin.

W Gminie Paradyż w 2007 roku było 191 rodzin uprawnionych do korzystania z pomocy społecznej. Trudna sytuacja bytowa sporej grupy mieszkańców gminy spowodowana jest bezrobociem, szczególnie tym długotrwałym, które sprzyja występowaniu bezradności, a w konsekwencji ubóstwa skrajnego.

Czynnikiem decydującym o sytuacji materialnej jednostki i jej rodziny jest miejsce zajmowane na rynku pracy. Według opracowań GUS obecność osoby bezrobotnej w rodzinie zwiększa zagrożenie ubóstwem trzykrotnie. Liczba osób bezrobotnych z terenu Gminy Paradyż zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opocznie to 278 osób (stan na 31 grudnia 2007 r.). Stopa bezrobocia w gminie wyniosła w 2007 roku ok. 12,4 %. Udział bezrobotnych z terenu Gminy Paradyż w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu w przedstawiał się następująco:

- prace interwencyjne – 2005r- 42 osoby; 2006r. – 40osób; 2007r.- 66 osób,
- roboty publiczne – 2005r.- 11 osób; 2006r. – 11 osób; 2007r. – 12 osób.

Na przestrzeni ostatnich kilku lat można zauważyć znaczne zubożenie pewnej grupy rodzin. Rodziny wielodzietne i rodziny niepełne mają trudności z realizacją przede wszystkim funkcji ekonomicznej i opiekuńczej. Wynika to z niskiego poziomu dochodów oraz ograniczonych możliwości poprawy sytuacji materialnej poprzez podjęcie pracy zarobkowej przez oboje rodziców w przypadku rodziny wielodzietnej i przez osobę samotnie wychowującą dzieci w przypadku rodziny niepełnej.

Spora część rodzin ma trudności z adaptacją do nowych warunków powstałych na skutek zmian ustrojowych. Zagrożenie bezradnością, rozbitcie rodziny, bezrobocie z jednej strony, konieczność z drugiej konieczność skupienia się na pracy, aby zapewnić rodzinie byt, prowadzą do poważnych kryzysów rodzinnych. Coraz częstsze problemy z pełnieniem ról rodzicielskich są zauważalne w sferze opiekuńczo-wychowawczej i często prowadzą do dysfunkcjonalności rodzin przejawiającej się niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, wzrostu agresji i przestępczości wśród dzieci i młodzieży, uzależnień od alkoholu, przemocy domowej.

Problemem zauważanym w ostatnich latach jest także trudna sytuacja znacznej części osób starszych, które ze względu na wiek oraz stan zdrowia mają ograniczone możliwości podejmowania aktywnych działań prowadzących do poprawy ich sytuacji materialnej. Osoby te nie zawsze mogą liczyć na pomoc rodziny, przeciwnie, gdy mieszkają razem z dziećmi, to właśnie ich świadczenia emerytalne stanowią źródło pewnego i stałego dochodu rodzin wielopokoleniowych.

Ważnym wymiarem tendencji demograficznych jest zjawisko zastępowalności pokoleń. Obniża się poziom współczynnika dzietności. Z drugiej strony na proces starzenia się populacji wpływa wydłużenie się przeciętnego trwania życia, a co za tym idzie wzrost liczby osób w wieku starszym. Coraz częściej osoby starsze tworzą jednoosobowe gospodarstwa domowe. Jeżeli nawet mieszkają z rodziną, to następują w ostatnim okresie zmiany w

funkcjach rodziny, przejawiające się podejmowaniem pracy przez kobiety, coraz dłuższym czasem pracy. Zmiany te powodują, że rodzina nie jest w stanie zapewnić opieki w wymaganym zakresie. Zatem populacja ta wymaga pomocy osób trzecich w postaci opieki nieformalnej świadczonej przez rodziny, a często instytucjonalnej w ramach zadań pomocy społecznej.

Do czynników zwiększających zagrożenie ubóstwem zaliczyć należy obecność w rodzinie osób niepełnosprawnych. W najtrudniejszej sytuacji są rodziny z niepełnosprawnymi dziećmi i te, których głową rodziny jest osoba niepełnosprawna. Problem ten dotyczy coraz częściej osób w wieku poniżej 65 lat. Istotnym elementem zdiagnozowania populacji osób niepełnosprawnych winno być uwzględnienie wieku tych osób, stopnia niepełnosprawności i przyczyny powstania dysfunkcji. Szczególną uwagę należy zwrócić na integrację społeczną, wyrównywanie szans dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz kształtowanie postawy aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i uświadamianie możliwości wpływania na własną sytuację życiową.

Pomoc w Gminie Paradyż skierowana jest do wszystkich grup społecznych wymagających wsparcia i realizowana jest ona w miarę możliwości finansowych.

7.8. Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Paradyż

Na terenie gminy Paradyż działają :

- Stowarzyszenie „Paradyż dzieciom”, realizujące zadania gminy w zakresie wspomaganie wczesnoszkolenego rozwoju dzieci, które jest realizowane poprzez prowadzenie tzw. dziecińca
- klub sportowy „Paradyż” posiadający status stowarzyszenia wyższej użyteczności publicznej, realizujący zadania z zakresu krzewienia sportu wśród dzieci i młodzieży,
- sześć jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w: Paradyżu, Przyłęku, Honoratowie, Wójcinie, Popławach Kolonii, i Stawowicach realizujące zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej jak i przeciwpowodziowej. OSP w Paradyżu należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, jest wyposażona w specjalistyczny sprzęt, który niestety najczęściej jest wykorzystywany przy udzielaniu pomocy ofiarom wypadków drogowych. Przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Stawowicach działa Koło Gospodyń Wiejskich, które przyczynia się do kultywowania tradycji ludowych.

7.9. Rynek pracy i bezrobocie

Na dzień 31 grudnia 2007 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opocznie z terenu gminy Paradyż zarejestrowanych było 278 bezrobotnych, co stanowi 10,2 % mieszkańców w wieku produkcyjnym.

Tab. 12 Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych latach:

Wyszczególnienie	2005	2006	2007
OGÓŁEM	363	314	278
Mężczyźni	202	173	132
Kobiety	161	141	146

Tab. 13. Struktura bezrobotnych wg wybranych kryteriów:

Wyszczególnienie	2005	2006	2007
Osoby do 25 roku życia	119	94	77
Osoby zarejestrowane jako bezrobotne pow. 12 miesięcy	51	50	35
Osoby z prawem do zasiłku	32	43	92

Analizując powyższe dane należy stwierdzić, że mniejsze bezrobocie występuje wśród mężczyzn – 8,4 %, a większe wśród kobiet – 12,4 %.

W roku 2007 bezrobocie w obydwu grupach znacznie spadło w stosunku do roku 2006. Zwiększa się także odsetek osób które pobierają zasiłek. Tendencja spadkowa występuje natomiast wśród bezrobotnych osób poniżej 25 roku życia.

Należy podkreślić, że osób poszukujących pracy jest znacznie więcej niż osób zarejestrowanych. Powodem tego jest fakt, że większość mieszkańców gminy, to rolnicy, którzy nie rejestrują się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opocznie.

W celu zmniejszenia problemu bezrobocia władze gminy, w porozumieniu z Powiatowym Urzędem Pracy, organizują od kilku lat sezonowe prace interwencyjne i publiczne. Niestety, miejsc pracy jest wciąż za mało.

8. IDENTYFIKACJA NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW WYSTĘPUJĄCYCH NA OBSZARZE GMINY PARADYŻ

Aktualne problemy w Gminie Paradyż to:

- niewielka ilość uzbrojonych terenów inwestycyjnych;
- niski stopień skanalizowania gminy;
- słabe wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturowych na potrzeby turystyki;
- brak wystarczającej ilości energii elektrycznej;
- brak zasilania gazem ziemnym miejscowości w gminie.
- niski poziom przedsiębiorczości;

- nieopłacalność produkcji rolniczej, czego powodem jest rozdrobnienie gospodarstw rolnych oraz ich niedofinansowanie;
- niewystarczające wykorzystanie bogactwa kulturowego regionu jako atrakcji turystycznych;
- niedoinwestowanie obiektów stanowiących dziedzictwo kulturowe i eksponujących elementy dziedzictwa kulturowego gminy;
- brak szlaków rowerowych z towarzyszącą tzw. małą infrastrukturą (wiaty, tablice informacyjne, stojaki na rowery, wykonane z drewna w jednolitym stylu);
- brak jednolitego oznakowania atrakcji turystycznych na terenie gminy;
- wysoki poziom bezrobocia;
- duży odsetek osób długotrwale pozostających bez pracy;
- niski poziom wykształcenia;
- migracje osób wykształconych z terenu gminy do dużych ośrodków miejskich;
- niewystarczająca infrastruktura sportowa.

Analiza SWOT

Analiza SWOT ma na celu przeprowadzenie inwentaryzacji zasobów oraz ustalenie mocnych i słabych stron miejscowości oraz najbliższego otoczenia społeczno gospodarczego, infrastrukturalnego i przyrodniczego, które w okresie perspektywicznym przedkłada się na bezpośrednio na szanse i zagrożenia miejscowości.

Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów życia społeczno-gospodarczego gminy Paradyż.

MOCNE STRONY

- położenie Gminy przy drodze krajowej Łódź - Kielce,
- potencjalne rezerwy siły roboczej,
- dobra współpraca z sąsiednimi gminami,
- dobrze zachowane środowisko naturalne,
- naturalne warunki sprzyjające rozwojowi agroturystyki, ekologicznemu rolnictwu, aktywna i otwarta społeczność lokalna,
- sieć wodociągowa,
- dobrze rozwinięta sieć telefoniczna i elektroenergetyczna,
- dobry układ sieci drogowej,
- niski stopień przestępczości.

SŁABE STRONY

- niewystarczający rozwój infrastruktury technicznej,
- brak przetwórstwa rolno –spożywczego,
- brak dużych inwestorów z zewnątrz,
- brak podmiotów gospodarczych będących motorem rozwoju i źródłem utrzymania dla miejscowej ludności,
- brak miejsc pracy dla kobiet,
- niski stopień skanalizowania Gminy,
- brak twardej nawierzchni na drogach lokalnych (w tym dojazdowych do pól i będących skrótami lokalnymi).

SZANSE

- możliwość pozyskania środków z funduszy unijnych,
- pozyskanie terenów przeznaczonych pod inwestycje,
- sprzyjająca polityka regionalna adresowana do obszarów wiejskich,
- lepsza promocja Gminy dzięki przystąpieniu do Lokalnej Grupy Działania,
- wzrost zainteresowania produkcją i atrakcyjne ceny zbytu produktów ekologicznych,
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej,
- budowa wielofunkcyjnych boisk sportowych,
- budowa placów zabaw dla dzieci,
- stworzenie sieci ścieżek rowerowych z tzw. małą architekturą,
- zagospodarowanie zabytkowych parków ,
- spadek bezrobocia.

ZAGROŻENIA

- duża konkurencja w zakresie pozyskiwania środków unijnych,
- niestabilny system prawny i zasady kredytowania,
- słabe zainteresowanie inwestorów zewnętrznych ,
- emigracja młodzieży związana z edukacją i poszukiwaniem pracy,
- bezrobocie w skali mikro,
- niż demograficzny.

III. CELE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE ROZWOJU GMINY PARADYŻ

Tab. 14. Planowane przedsięwzięcia wynikające ze Strategii Rozwoju Gminy Paradyż:

Cel strategiczny	Cel operacyjny
SZEROKA EDUKACJA MIESZKAŃCÓW GMINY	
Podnoszenie poziomu kształcenia w szkolnictwie podstawowym i ponadpodstawowym w celu lepszego startu młodzieży do zdobywania wiedzy specjalistycznej.	Poprawa bazy lokalowej i dydaktycznej szkół.
	Upowszechnienie nauczania języków obcych.
Rozwijanie związków emocjonalnych z gminą i regionem.	Organizacja cyklicznych imprez kulturalnych odwołujących się do tradycji regionu.
	Opracowanie planu (strategii) działań promocyjnych prezentujących gminę i region na zewnątrz.
Cel strategiczny	Cel operacyjny
Wszechstronny rozwój postaw społecznych, obywatelskich, proekologicznych mieszkańców Gminy Paradyż.	Wyrobienie świadomości o dużej roli zdrowia fizycznego i nawyków zdrowego stylu życia wśród mieszkańców gminy.
	Dostosowanie form (dydaktycznych i organizacyjnych) nauczania w szkołach oraz szerokiego szkolenia mieszkańców do potrzeb gminy i regionu wynikających m. in. ze strategii rozwoju gminy.
	Tworzenie organizacyjnych możliwości dla wszechstronnego rozwoju postaw społecznych, obywatelskich i proekologicznych na terenie Gminy Paradyż.
	Pozyskiwanie fachowców do nauczania, stwarzanie możliwości przekwalifikowywania zawodowego.
ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	
Wzrost aktywności gospodarczej na terenie gminy.	Stosowanie preferencyjnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej dla rodzimego biznesu w celu budowy silnego ekonomicznie środowiska lokalnych przedsiębiorców.
	Tworzenie przyjaznego klimatu do inwestowania na terenie Gminy Paradyż.
	Opracowanie wskazań do Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego Gminy wyraźnie definiujących lokalizację i rodzaj terenów pod inwestycje na obszarze Gminy Paradyż.
	Prowadzenie stałych działań lobbingsowych (w instytucjach odpowiedzialnych) na rzecz poprawy szlaków komunikacyjnych.

	Prowadzenie szerokich działań na rzecz współpracy regionalnej oraz nawiązanie stałych kontaktów z instytucjami europejskimi w celu promocji gospodarczej gminy, wymiany doświadczeń, poszukiwania dobrych wzorców rozwiązań.
Stale podnoszenie poziomu edukacji przedsiębiorczej mieszkańców.	Masowość nauczania języków obcych dla ułatwienia kontaktów zewnętrznych mieszkańców gminy jak i stworzenie wykwalifikowanego kapitału ludzkiego dla inwestycji zagranicznych. Dostosowanie form (dydaktycznych i organizacyjnych) nauczania w szkołach oraz szerokiego szkolenia mieszkańców do potrzeb gminy i regionu wynikających m. in. ze strategii rozwoju gminy, w tym do rozwoju przedsiębiorczości.
Zagospodarowanych zasobów lokalnych.	Zmiana wykorzystania zasobów leśnych w kierunku wysokiego przetwórstwa drewna. Wykorzystanie potencjału ludzkiego gminy – młodzieży wchodzącej w wiek produkcyjny oraz osób pozostających bez pracy.

Cel strategiczny	Cel operacyjny
ROZWÓJ TURYSTYKI REKREACYJNEJ I AGROTURYSTYKI NA TERENIE GMINY	
Pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych z tytułu rozwoju usług turystycznych oraz wzrost ilości miejsc pracy na terenie gminy.	Dokonanie inwentaryzacji zasobów pod kątem rozwoju turystyki. Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz infrastruktury komunalnej na terenie gminy.
Podniesienie jakości życia mieszkańców.	Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz infrastruktury komunalnej na terenie gminy. Podniesienie estetyki, a tym samym atrakcyjności poszczególnych wsi, w Gminie Paradyż. Działania promocyjne – pokazujące Gminę Paradyż jako atrakcyjny obszar turystyczny. Poszerzenie możliwości zbytu produktów rolnych dzięki rozwojowi agroturystyki.
POBUDZANIE AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW I PODNOSZENIE JAKOŚCI ŻYCIA W GMINIE PARADYŻ	
Wszechstronny / zrównoważony rozwój gminy.	Stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy. Rozwój infrastruktury komunalnej i sportowo – rekreacyjnej na terenie gminy w celu podniesienia standardów życia na wsi. Animacja życia kulturalnego gminy ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych tradycji i zwyczajów. Stwarzanie warunków do rozwoju aktywnego działania organizacji społecznych. Aktywna promocja gminy.

ZMIANA STRUKTURY ROLNICTWA	
Rozwój zrównoważonego rolnictwa.	Wprowadzanie upraw ogrodniczych na tereny rolne Gminy Paradyż.
	Produkcja zdrowej żywności.
Rozwój agroturystyki.	Marketing oferty agroturystycznej Gminy Paradyż.
	Rozwój infrastruktury komunalnej, turystycznej i sportowo – rekreacyjnej na terenie gminy w celu podniesienia standardów życia na wsi.
	Produkcja zdrowej żywności.
Rozwój rzemiosła.	Marketing oferty z Gminy Paradyż.
	Rozwój drobnego przetwórstwa.
	Prowadzenie szerokich działań edukacyjnych.

Tab. 15. Przedsięwzięcia polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze:

Obszar działania	Planowane przedsięwzięcia polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze
Zmiana w strukturze gospodarczej obszaru, w tym zasady kształtowania rolnej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.	Zalesianie terenów odłogowych.
	Przekwalifikowanie terenów odłogowanych, rolniczych na tereny pod inwestycje.
	Zaprojektowanie optymalnych rozwiązań lokalizacyjnych w zakresie inwestycji komunalnych, mieszkaniowych, produkcyjnych i rekreacyjnych.
Zmiana w sposobie użytkowania terenu.	Wytyczenie ścieżek rowerowych.
	Wytyczenie terenów pod inwestycje turystyczne.
	Sporządzanie bieżącego wykazu terenów oferowanych pod inwestycje turystyczne.
Poprawa stanu środowiska naturalnego.	Skanalizowanie terenu gminy.
	Działania estetyczne: wywóz śmieci, wykaszanie poboczy dróg, obsadzanie drzewami i ukwiecanie miejsc publicznych.
Rozwój systemu komunikacji i infrastruktury.	Modernizacja sieci dróg.
	Budowa chodników.
	Budowa parkingów.
	Skanalizowanie całej gminy.
	Budowa sieci informacyjnej.
	Remont istniejącej bazy edukacyjnej.
	Budowa sal sportowych i boisk sportowych.

Poprawa stanu środowiska kulturowego.	Wykorzystanie budynków wiejskich do prowadzenia zajęć dla mieszkańców.
	Organizacja cyklicznych imprez sportowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych.
	Organizacja zajęć sportowo-rekreacyjnych przy szkołach gminnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych.
	Zorganizowanie konkursu na najładniejsze zabudowanie domowe (w każdej wsi).
	Zorganizowanie konkursu na najładniejszy ogródek przydomowy (w obrębie każdej wsi).
	Organizacja imprez gminnych typu dożynki, zabawy ludowe, w celu kultywowania tradycji lokalnych.
	Tworzenie zespołów regionalnych.
Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców, w tym zmiany w strukturze zamieszkania.	Inwentaryzacja potencjalnej bazy agroturystycznej.
	Budowa kanalizacji sanitarnej.
	Modernizacja sieci dróg.

IV. ZADANIA ZMIERZAJĄCE DO REALIZACJI CELÓW

Grupując zadania pod względem hierarchii ważności wzięto pod uwagę oczekiwania społeczne. Najpilniejsze okazały się projekty inwestycyjne, realizujące cele strategiczne Gminy Paradyż. W każdej wsi realizuje się w pierwszej kolejności te zadania, które są priorytetem dla danej społeczności lokalnej.

Grupując inwestycje wg ich ważności wzięto pod uwagę także następujące kryteria:

- zmiany w strukturze gospodarczej obszaru
- zmiany w sposobie użytkowania terenu;
- rozwój systemu komunikacji i infrastruktury;
- poprawa stanu środowiska;
- poprawa stanu środowiska kulturowego;
- poprawa warunków i jakości życia mieszkańców.

1.ZMIANY W STRUKTURZE GOSPODARCZEJ OBSZARU

- a) Poprawa otoczenia biznesowego dla lokalnych przedsiębiorstw
 - aktualizacja planu zagospodarowania przestrzennego w celu przygotowania nowych terenów pod inwestycje
 - ułatwienia w działalności gospodarczej dla firm lokalnych (w tym m.in. łatwiejszego uzyskiwania zezwoleń, przyspieszenia procedur administracyjnych)

- b) Rozwój warunków do tworzenia miejsc pracy w sektorze pozarolniczym
 - w tym poprzez rozwój turystyki i agroturystyki
 - podnoszenie kwalifikacji biznesowych osób mieszkających na terenach wiejskich poprzez kursy i szkolenia
 - wspieranie osób chętnych do prowadzenia działalności gospodarczej na zasadzie samozatrudnienia
- c) Przyciąganie inwestorów na tereny przylegające do drogi krajowej Łódź - Kielce

2.ZMIANY W SPOSOBIE UŻYTKOWANIA TERENU

- a) Wyznaczanie nowych terenów pod działalność produkcyjną i usługową
- b) Sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w odpowiedzi na zaistniałe potrzeby ze strony potencjalnych inwestorów
- c) Zaprojektowanie optymalnych rozwiązań lokalizacyjnych w zakresie inwestycji komunalnych, mieszkaniowych, produkcyjnych i rekreacyjnych

3. ROZWÓJ SYSTEMU KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY

- a) Rozwój komunikacji transportowej i pieszej
 - Rozbudowa i modernizacja dróg gminnych
 - Modernizacja i budowa ciągów dla pieszych
 - Współpraca z Zarządem Dróg Powiatowych w Opocznie w celu modernizacji dróg powiatowych
 - Budowa wiaduktu nad linią kolejową Warszawa- Zawiercie w celu bezkolizyjnego połączenia miejscowości z terenu Gminy
- b) Rozwój infrastruktury technicznej
 - Rozbudowa oczyszczalni ścieków .
 - Zakończenie budowy systemu kanalizacji dla miejscowości Paradyż.
 - Budowa kanalizacji w kolejnych miejscowościach .
 - Budowa oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnej w Przyłęku.
 - Budowa lokalnych oczyszczalni w Joaniowie, Bogusławach i Mariampolu
 - Gazyfikacja gminy
 - Modernizacja sprzętu i wyposażenia dla jednostek ochotniczej straży pożarnej
 - Modernizacja sieci teleinformatycznych (w celu zapewnienia lepszego dostępu do internetu)

- c) Rozwój infrastruktury oświatowej i społecznej
- Podnoszenie jakości warunków do spędzania wolnego czasu poprzez budowę i modernizację istniejących świetlic wiejskich
 - Poprawa warunków do uprawiania sportu poprzez budowę sal gimnastycznych i boisk wielofunkcyjnych
 - Wymiana doświadczeń i rozwój edukacyjny młodzieży dzięki współpracy z zaprzyjaźnionymi gminami partnerskimi.

4. POPRAWA STANU ŚRODOWISKA

- a) Ochrona środowiska naturalnego, w tym zasobów wody pitnej, poprzez rozbudowę oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnej.
- b) Wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów.
- c) Działania estetyczne: wykaszanie poboczy dróg, obsadzanie drzewami i ukwiecanie miejsc publicznych, likwidacja dzikich wysypisk śmieci.

5. POPRAWA STANU ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

- a) Powołanie gminnej orkiestry dętej.
- b) Prowadzenie tzw. Wioski internetowej w budynku szkoły w Wójcinie umożliwiającej kształcenie na odległość.
- c) Rozbudowa Biblioteki Szkolnej przy Zespole Szkół Samorządowych w Paradyżu

6. POPRAWA WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Przeprowadzenie wcześniej wspomnianych działań w zakresie infrastruktury technicznej i komunikacyjnej w tym: budowa i rozbudowa kanalizacji, budowa dróg i chodników, gazyfikacja. Organizowanie masowych imprez rekreacyjno kulturalnych typu noc świętojańska w Przyłęku i dożynki gminne w celu kultywowania tradycji ludowych, a także uaktywnienie działalności świetlic wiejskich poprzez sprzyjanie powstawaniu kół gospodyń wiejskich i zespołów ludowych.

V. REALIZACJA ZADAŃ

Tab. 16 Zadania do zrealizowania w latach 2008 –2013

L.p	Nazwa projektu/ zadania	Zgodność z planem zagospodarowania przestrzeni.	Przewidywany okres realizacji	Etapy działania						Oczekiwane rezultaty	Podmioty uczestniczące w realizacji	Łączne nakłady finansowe w tys. PLN
				2008	2009	2010	2011	2012	2013			
1	Budowa świetlicy w Sokołowie wraz z wyposażeniem oraz zagospodarowaniem terenu	tak	2009-2010							<ul style="list-style-type: none"> Poprawa warunków życia mieszkańców. Rozbudowa bazy rekreacyjno sportowej 	UG-25% PROW-75%	670
2	Informatyzacja oraz wdrożenie e-usług publicznych szansą rozwoju gmin powiatu opoczyńskiego	Tak	2009							<ul style="list-style-type: none"> modernizacja i unowocześnienie urzędu, sprawniejsza obsługa interesantów, osiągnięcie wyższych efektów w pracy, poprawa pracy pracowników urzędu, dostosowanie wyposażenia urzędu do wymogów unijnych, zwiększenie dostępności do Internetu szerokopasmowego 	UG – 15% RPO – 85%	340
3	Budowa budynku sali gimnastycznej oraz sportowe zagospodarowanie boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej w Wójcinie	tak	2008-2011							<ul style="list-style-type: none"> Powstanie nowego obiektu sportowego. 	UG – 15% RPO – 85%	2.600
4	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w obrębie geodezyjnym Wójcin B.	W trakcie opracowania	2008 - 2009							<ul style="list-style-type: none"> Pozyskanie inwestorów na teren gminy. 	UG – 15% RPO – 85%	1.500
5	Rozbudowa oczyszczalni ścieków i budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Paradyż	tak	2008 - 2013							<ul style="list-style-type: none"> Poprawa środowiska naturalnego. Zwiększenie ilości oczyszczanych ścieków. Zwiększenie długości sieci kanalizacyjnej 	UG – 15% k.k. + VAT od całego projektu RPO– 85% k.k	23.818
6	Przebudowa drogi klasy D Grzymałów - Stawowiczki	tak	2008-2009							<ul style="list-style-type: none"> Poprawa infrastruktury drogowej. Zwiększenie długości dróg bitumicznych 	UG – 20% RPO – 80%	1.100

7	Przebudowa drogi przez wieś Joaniów	tak	2008-2009							<ul style="list-style-type: none"> Poprawa infrastruktury drogowej. Zwiększenie długości dróg bitumicznych 	UG – 20% RPO - 80%	750
8	Budowa drogi Daleszewice – Stawowice Kolonia	Tak	2008-2010							<ul style="list-style-type: none"> Poprawa infrastruktury drogowej. Zwiększenie długości dróg bitumicznych 	UG-20% RPO -80%	900
9	Budowa świetlicy w Stawowicach	tak	2009-2011							<ul style="list-style-type: none"> Poprawa warunków życia mieszkańców. Rozbudowa bazy rekreacyjno sportowej 	UG – 25% PROW -75%	670
10	Modernizacja i doposażenie świetlic wiejskich wraz z zagospodarowaniem otaczających je terenów na obszarze gminy Paradyż	tak	2009-2013							<ul style="list-style-type: none"> Poprawa warunków życia mieszkańców. Rozbudowa bazy rekreacyjno sportowej 	UG-35% PROW – 65% (w ramach LGD)	615
11	Remont i doposażenie świetlicy wiejskiej oraz budowa boiska wielofunkcyjnego i placu zabaw we wsi Przylęk	tak	2009-2010							<ul style="list-style-type: none"> Poprawa warunków życia mieszkańców. Rozbudowa bazy rekreacyjno sportowej 	UG-25% PROW-75%	670
12	Budowa oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacji sanitarnej we wsi Przylęk	tak	2008-2011							<ul style="list-style-type: none"> Poprawa środowiska naturalnego. Zwiększenie ilości oczyszczanych ścieków. Zwiększenie długości sieci kanalizacyjnej 	UG-25% PROW-75%	3.000
13	Budowa infrastruktury turystycznej na terenie gminy Paradyż	tak	2012-2013							<ul style="list-style-type: none"> Powstanie małej architektury turystycznej 	UG-35% PROW-65%	154
14	Budowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych na terenie gminy Paradyż	tak	2008-2013							<ul style="list-style-type: none"> Podniesienie parametrów technicznych dróg 	UG-50% WFOGR - 50%	920
15	Zagospodarowanie Centrum Paradyża	tak	2012-2013							<ul style="list-style-type: none"> Poprawa estetyki miejscowości Zwiększenie ilości miejsc parkingowych 	UG-25% PROW-75%	600
16	Dokończenie budowy II pietra Gimnazjum w Paradyżu	tak	2010							<ul style="list-style-type: none"> Rozbudowa bazy dydaktycznej szkoły Uzyskanie 4 sal lekcyjnych 	UG-50% Min.Eduk 50%	100
17	Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego w Sokolowie	tak	2011							<ul style="list-style-type: none"> Rozbudowa bazy sportowej Powstanie boiska o sztucznej nawierzchni 	UG-50% Min.Sport 50%	400

Tab.17 Zadania inwestycyjne planowane do realizacji po roku 2013

L.p	Nazwa projektu/ zadania	Zgodność z planem zagospodarowania przestrzen.	Przewidywany okres realizacji	Etapy działania						Oczekiwane rezultaty	Podmioty uczestniczące w realizacji	Łączne nakłady finansowe w tys. PLN
				2014	2015	2016	2017	2018	2019			
1	Budowa sieci kanalizacyjnej rejon Stawowice	tak	2014-2017							<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa środowiska naturalnego ▪ Zwiększona ilość osób podłączonych do sieci 	Gmina Paradyz Środki unijne Mieszkańcy wsi	10.000,00
2.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Honoratowie	tak	2014-2015							<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa środowiska naturalnego ▪ Zwiększona ilość osób podłączonych do sieci 	Gmina Paradyz, Gmina Mniszków, Środki unijne Mieszkańcy wsi	2.000,00
3.	Budowa lokalnych oczyszczalni w Bogusławach	tak	2014							<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa środowiska naturalnego ▪ Zwiększenie liczby lokalnych oczyszczalni 	Środki unijne Gmina Paradyz Mieszkańcy wsi	500,00
4.	Budowa lokalnych oczyszczalni w Joaniowie	tak	2015							<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa środowiska naturalnego ▪ Zwiększenie liczby lokalnych oczyszczalni 	Środki unijne Gmina Paradyz Mieszkańcy wsi	500,00
5.	Budowa lokalnych oczyszczalni w Mariampolu	tak	2016							<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa środowiska naturalnego ▪ Zwiększenie liczby lokalnych oczyszczalni 	Środki unijne Gmina Paradyz Mieszkańcy wsi	500,00
6.	Budowa lokalnych oczyszczalni ścieków na tzw przysiółkach	tak	2017							<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa środowiska naturalnego ▪ Zwiększenie liczby lokalnych oczyszczalni 	Środki unijne Gmina Paradyz Mieszkańcy wsi	500,00
7.	Gazyfikacja Gminy Paradyz	tak	2014-2017							<ul style="list-style-type: none"> ▪ Umożliwienie mieszkańcom dostępu do sieci gazowniczej ▪ Wybudowanie sieci gazociągu niskiego ciśnienia 	Gmina Paradyż Zakład Gazowniczy w Łodzi	1.000,00
8.	Renowacja parku w Solcu	Tak	2018							<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenie terenów rekreacyjnych 	Gmina Paradyż	500,00
9.	Budowa parkingów na terenie gminy Paradyz	tak	2017-2019							<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa infrastruktury drogowej ▪ Zwiększenie liczby miejsc parkingowych 	Gmina Paradyz	600,00

VI. POWIĄZANIA ZADAŃ REALIZOWANYCH W RAMACH PLANU ROZWOJU LOKALNEGO Z INNYMI DZIAŁANAMI

Gmina Paradyż, zgodnie z zamierzeniami polityki państwa oraz programów unijnych, dąży do zniwelowania różnic jakie powstały między regionami w Polsce i Europie. Działania te zmierzają w kierunku podniesienia konkurencyjności gminy, a co za tym idzie do zachęcenia inwestorów do lokowania kapitału na ziemi opoczyńskiej. Znaczna część działań ukierunkowana jest również na zainteresowanie ofertą turystyczną Gminy Paradyż, a przez to na rozwój drobnej przedsiębiorczości, w tym agroturystyki.

Gmina w swych działaniach dąży do rozwoju infrastruktury lokalnej poprzez budowę kanalizacji, wodociągów, dróg itp. oraz do rozwoju samych mieszkańców, m.in. przez budowę systemów informacyjnych, a także przez rozbudowę oferty kulturalnej i rekreacyjno-turystycznej.

Wszystkie inwestycje zgodne są z Narodowym Planem Rozwoju, Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Łódzkiego, Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Opoczyńskiego, Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego. Zakres planowanych inwestycji jest zgodny z priorytetami zawartymi w poszczególnych osiach programów :RPO WŁ na lata 2007-2013 i PROW na lata 2007-2013. Przedstawione projekty realizowane będą w ramach funduszy strukturalnych.

Gmina Paradyż ma doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, tj.:

- Z programu Odnowy wsi w ramach którego został zrealizowany projekt dotyczący Rewaloryzacji zabytkowego parku w Wielkiej Woli
- z programu ZPORR, w ramach którego realizowane były projekty dotyczące dróg gminnych, modernizacji stacji wodociągowej w Paradyżu oraz budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej,
- z programu PHARE RAPIE, z którego wykonany był m.in. wodociąg Bogusławy – Mariampol;
- z programu SAPARD, z którego wykonane zostały drogi: Stawowice – Grzymałów i przez wieś Grzymałów, Krasik – Podgaj – Wójcin, Wójcin B – Bogusławy oraz wodociąg Irenów – Hieronimów;
- z programu Banku Światowego PAOW, z którego zbudowana została droga gminna w Wielkiej Woli.

Z uwagi na to, że inwestycje w gminie są inwestycjami dużymi, a możliwości finansowe gminy ograniczone, zadania dzieli się na etapy.

Jeszcze przed zakończeniem realizacji zadań w ramach funduszy przedakcesyjnych rozpoczęto wdrażanie funduszy strukturalnych, więc kolejne odcinki finansowane były między innymi ze Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego z priorytetu 3 „Rozwój lokalny”, działania 3.1. „Obszary wiejskie”. Działania te zmierzały przede wszystkim do poprawy jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury.

Gmina Paradyż planuje w ramach osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007 - 2013 realizację zadań, które przyczynia się do rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej obszarów wiejskich.

W ramach działań osi określonych w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 realizowane będą zadania przyczyniające się przede wszystkim do rozwoju infrastruktury społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem modernizacji i wyposażenia obiektów pełniących funkcje kulturalne, rekreacyjne i sportowe.

Wszelkie podejmowane działania są zgodne ze Planem Rozwoju Gminy Paradyż, ze Strategią Rozwoju Gminy Paradyż oraz Planem Rozwoju Powiatu Opoczyńskiego, które zostały opracowane przy aktywnym udziale mieszkańców. Zadania te dążą do poprawy warunków bytowych społeczności lokalnej poprzez budowę niezbędnej infrastruktury oraz do rozwoju mieszkańców, co w rezultacie prowadzi do harmonijnego rozwoju całego regionu.

Inwestycje planowane w Gminie Paradyż, poprzez zgodność z wymienionymi wyżej strategiami, są spójne także z Narodowym Planem Rozwoju, którego celem strategicznym jest rozwijanie konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego, harmonijnego rozwoju, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz poprawę sytuacji społecznej i ekonomicznej w porównaniu z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym.

VII. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI EFEKTÓW PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Plan Rozwoju Lokalnego opracowany na lata 2008-2013 dla Gminy Paradyż jest planem ambitnym. Realizacja określonych zadań będzie odbywała się sukcesywnie i uzależniona będzie od wielkości dofinansowania pochodzącego z funduszy unijnych. Bieżące monitorowanie realizacji zadań pozwoli ocenić stopień wdrożenia projektów. Wskaźniki obrazujące postęp we wdrażaniu oraz rezultaty są podzielone na trzy kategorie:

1) wskaźniki produktu – to rzeczywiste efekty działania:

	Obecny wskaźnik	Oczekiwany wskaźnik	Jed. miary
długość kolektorów sanitarnych	9,2		km,
liczba skanalizowanych miejscowości	2	12	szt,
liczba podłączonych gospodarstw i podmiotów gospodarczych			szt
ilość rozbudowanych oczyszczalni ścieków	1	1	szt.
budowa sieci informatycznej i wprowadzenie e-usług w Urzędzie Gminy	0	1	szt.
długość zmodernizowanych dróg	28		km
liczba sal gimnastycznych	1	2	szt.
liczba dzieci korzystających z wybudowanych sal sportowych -	336	450	osoby.

2) wskaźniki rezultatu – to natychmiastowy efekt wynikający z wdrożenia programu:

- zmniejszenie ilości zanieczyszczeń przedostających się do gleby oraz wód podziemnych i powierzchniowych
- zwiększenie stopnia skanalizowania gminy ,
- stosunek podłączonych budynków do kanalizacji do ogólnej liczby budynków ,
- podniesienie jakości dróg ,
- skrócenie czasu podróży ,
- zmniejszenie nakładów na bieżące remonty,
- poprawa warunków pracy i nauczania,
- zwiększenie funkcjonalności budynków ,
- wzrost liczby osób korzystających z obiektów sportowych,
- ilość instytucji korzystających z drogi elektronicznej w kontakcie z urzędem,
- wzrost szybkości obiegu dokumentów ,
- podniesienie jakości usług urzędu,
- skrócenie czasu obsługi interesanta.

3) wskaźniki oddziaływania – odnoszą się do efektów związanych bezpośrednio z podjęciem działania, ale pojawiających się po pewnym czasie:

- poprawa stanu środowiska naturalnego,
- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej terenu ,
- przyciągnięcie turystów na teren gminy,
- poprawa czystości wód,
- poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego ,
- zwiększenie liczby osób korzystających z Internetu,
- ułatwienie dostępu do informacji.

VIII. PLAN FINANSOWY NA LATA 2008-2013 ORAZ PLANOWANE PROJEKTY I ZADANIA INWESTYCYJNE NA LATA 2014-2020

Tab. 18. Plan finansowy na lata 2008-2013 w tys.PLN

Lp.	Nazwa zadania/źródła finansowania	Nakłady przed rokiem 2008	Nakłady w latach						Nakłady po roku 2013	Nakłady w latach planu	Całkowity koszt zadania
			2008	2009	2010	2011	2012	2013			
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
1.	Budowa świetlicy w Sokolowie wraz z wyposażeniem oraz zagospodarowaniem terenu	0	50,00	395,00	225,00	0	0	0	0	670,00	670,00
	Budżet gminy	0	50,00	75,00	45,00	0	0	0	0	170,00	170,00
	Budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki prywatne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki UE	0	0	320,00	180,00	0	0	0	0	500,00	500,00
	Inne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	Informatyzacja oraz wdrożenie e-usług publicznych szansą rozwoju gmin powiatu opoczyńskiego	0	0	340,00	0	0	0	0	0	340,00	340,00
	Budżet gminy	0	0	51,00	0	0	0	0	0	51,00	51,00
	Budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki prywatne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki UE	0	0	289,00	0	0	0	0	0	289,00	289,00
	Inne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Budowa budynku sali gimnastycznej oraz sportowe zagospodarowanie boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej w Wójcinie		10,00	520,00	1.130,00	940,00	0	0	0	2.600,00	2.600,00
	Budżet gminy		10,00	120,00	130,00	130,00	0	0	0	390,00	390,00
	Budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki prywatne		0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki UE		0	400,00	1.000,00	810,00	0	0	0	2.210,00	2.210,00
	Inne		0	0	0	0	0	0	0	0	0

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
4.	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w obrębie geodezyjnym Wójcin B.	0	25,00	1.475,00	0	0	0	0	0	1.500,00	1.500,00
	Budżet gminy	0	25,00	200,00	0	0	0	0	0	225,00	225,00
	Budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki prywatne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki UE	0	0	1.275,00	0	0	0	0	0	1.275,00	1.275,00
	Inne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Rozbudowa oczyszczalni ścieków i budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Paradyż	0	300,00	3.109,00	5.430,00	4.798,00	4.167,00	6.014,00	0	23.818,00	23.818,00
	Budżet gminy	0	300,00	716,00	1.620,00	1.430,00	1.242,00	1.793,00	0	7.101,00	7.101,00
	Budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki prywatne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki UE	0	0	2.393,00	3.810,00	3.368,00	2.925,00	4.221,00	0	16.717,00	16.717,00
	Inne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	Przebudowa drogi klasy D Grzymałów - Stawowiczki		200,00	900,00	0	0	0	0	0	1.100,00	1.100,00
	Budżet gminy		200,00	20,00	0	0	0	0	0	220,00	220,00
	Budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki prywatne		0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki UE		0	880,00	0	0	0	0	0	880,00	880,00
	Inne		0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.	Przebudowa drogi przez wieś Joaniów	0	0	750,00	0	0	0	0	0	750,00	750,00
	Budżet gminy	0	100,00	50,00	0	0	0	0	0	150,00	150,00
	Budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki prywatne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki UE	0	0	600,00	0	0	0	0	0	600,00	600,00
	Inne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.	Budowa drogi Daleszewice – Stawowice Kolonia	0	10,00	0	890,00	0	0	0	0	900,00	900,00
	Budżet gminy	0	10,00	0	170,00	0	0	0	0	180,00	180,00
	Budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki prywatne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki UE	0	0	0	720,00	0	0	0	0	720,00	720,00
	Inne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1.	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
9.	Budowa świetlicy w Stawowicach	0	0	25,00	380,00	265,00	0	0	0	670,00	670,00
	Budżet gminy	0	0	25,00	80,00	65,00	0	0	0	170,00	170,00
	Budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki prywatne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki UE	0	0	0	300,00	200,00	0	0	0	500,00	500,00
	Inne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10.	Modernizacja i doposażenie świetlic wiejskich wraz z zagospodarowaniem otaczających je terenów na obszarze gminy Paradyż	0	0	5,00	153,00	153,00	152,00	152,00	0	615,00	615,00
	Budżet gminy	0	0	5,00	53,00	53,00	52,00	52,00	0	215,00	215,00
	Budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki prywatne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki UE	0	0	0	100,00	100,00	100,00	100,00	0	400,00	400,00
	Inne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11.	Remont i doposażenie świetlicy wiejskiej oraz budowa boiska wielofunkcyjnego i placu zabaw we wsi Przyłek	0	0	10,00	660,00	0	0	0	0	670,00	670,00
	Budżet gminy	0	0	10,00	160,00	0	0	0	0	170,00	170,00
	Budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki prywatne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki UE	0	0	0	500,00	0	0	0	0	500,00	500,00
	Inne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12.	Budowa oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacji sanitarnej we wsi Przyłek	0	80,00	0	1.420,00	1.500,00	0	0	0	3.000,00	3.000,00
	Budżet gminy	0	80,00	0	498,00	578,00	0	0	0	1.156,00	1.156,00
	Budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki prywatne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki UE	0	0	0	922,00	922,00	0	0	0	1.844,00	1.844,00
	Inne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
13.	Budowa infrastruktury turystycznej na terenie gminy Paradyz	0	0	0	0	0	77,00	77,00	0	154,00	154,00
	Budżet gminy	0	0	0	0	0	27,00	27,00	0	54,00	54,00
	Budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki prywatne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki UE	0	0	0	0	0	50,00	50,00	0	100,00	100,00
	Inne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14.	Budowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych na terenie gminy Paradyz	0	220,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	200,00	920,00	920,00
	Budżet gminy	0	120,00	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	100,00	470,00	470,00
	Budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki prywatne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki UE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Inne	0	100,00	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	100,00	450,00	450,00
15.	Zagospodarowanie Centrum Paradyża	0	0	0	0	0	20,00	580,00	0	600,00	600,00
	Budżet gminy	0	0	0	0	0	20,00	130,00	0	150,00	150,00
	Budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki prywatne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki UE	0	0	0	0	0	0	450,00	0	450,00	450,00
	Inne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16.	Dokończenie budowy II pietra Gimnazjum w Paradyżu	0	0	0	100,00	0	0	0	0	100,00	100,00
	Budżet gminy	0	0	0	50,00	0	0	0	0	50,00	50,00
	Budżet państwa	0	0	0	50,00	0	0	0	0	50,00	50,00
	Środki prywatne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki UE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Inne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17.	Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego w Sokołowie	0	0	0	0	400,00	0	0	0	400,00	400,00
	Budżet gminy	0	0	0	0	200,00	0	0	0	200,00	200,00
	Budżet państwa	0	0	0	0	200,00	0	0	0	200,00	200,00
	Środki prywatne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki UE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Inne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Razem nakłady	0	995,00	7.529,00	10.488,00	8.156,00	4.516,00	6.923,00	200,00	38.807,00	38.807,00
	Budżet gminy	0	895,00	1.322,00	2.856,00	2.506,00	1.391,00	2.052,00	1000,00	11.122,00	11.122,00
	Budżet państwa	0	0	0	50,00	200,00	0	0	0	250,00	250,00
	Środki prywatne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Środki UE	0	0	6.157,00	7.532,00	5.400,00	3.075,00	4.821,00	0	26.985,00	26.985,00
	Inne	0	100,00	0	50,00	50,00	50,00	50,00	100,00	450,00	450,00

Tab. 19. Plan finansowy na lata 2014-2019 w tys.PLN

L.p	Nazwa zadania/ źródło finansowania	Nakłady przed rokiem 2014	Nakłady	Nakłady w latach planu	Planowany całkowity koszt zadania
1	Budowa sieci kanalizacyjnej rejon Stawowice	30,00	9.970,00	9.970,00	10.000,00
2.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Honoratowie	50,00	1.950,00	1.950,00	2.000,00
3.	Budowa lokalnych oczyszczalni w Bogusławach	20,00	480,00	480,00	500,00
4.	Budowa lokalnych oczyszczalni w Joaniowie	20,00	480,00	480,00	500,00
5.	Budowa lokalnych oczyszczalni w Mariampolu	20,00	480,00	480,00	500,00
6.	Budowa lokalnych oczyszczalni ścieków na tzw przysiółkach	20,00	480,00	480,00	500,00
7.	Gazyfikacja Gminy Paradyż	0	1.000,00	1.000,00	1.000,00
8.	Renowacja parku w Solcu	0	500,00	500,00	500,00
9.	Budowa parkingów na terenie gminy Paradyż	0	600,00	600,00	600,00

Tab. 20. Struktura źródeł finansowania inwestycji planowanych na lata 2008-2013

L.p.	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	KWOTA	%
1)	Środki Unii Europejskiej	26.985.000,00	69,54
2)	Budżet Gminy Paradyż	11.122.000,00	28,67
3)	Budżet Państwa	250.000,00	0,64
4)	Środki prywatne	0,00	0,00
5)	Inne	450.000,00	1,15
OGÓLEM:		38.807.000,00	100

Jak widać głównym źródłem finansowania inwestycji, planowanych w Gminie Paradyż w latach 2008-2013, są środki Unii Europejskiej, a zwłaszcza z Regionalnego Programu Operacyjnego i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Stanowią one aż 69,54 % ogółu środków planowanych na inwestycje.

Znaczny odsetek stanowią również środki budżetu gminy, tj. 28,67 %.

Pozostałe środki pochodzą będą z Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych, oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej i Ministerstwa Sportu.

Gmina Paradyż w latach 2008-2013 zamierza położyć główny nacisk na rozwój infrastruktury komunalnej, tj. głównie na budowę sieci elektroenergetycznej – Wójcina oraz na budowę oczyszczalni ścieków i kanalizacji. Na infrastrukturę komunalną planuje się aż 74,51 % ogółu środków przeznaczonych na inwestycje.

Kolejnymi, znaczącymi zadaniami, są inwestycje związane z zwiększeniem dostępności komunikacyjnej gminy, tj. na przebudowę i budowę dróg. Planuje się na ten cel 9,45 % środków.

W dalszej kolejności, pod względem wielkości planowanych środków, znajdują się zadania związane:

- z infrastrukturą edukacyjno-sportową – 7,98 % (tj. głównie budowa budynku sali gimnastycznej wraz z zapleczem przy Szkole Podstawowej w Wójcinie oraz roboty wykończeniowe związane z budową sal lekcyjnych dla Gimnazjum);
- z odnową wsi– 7,16% (tj. budowa i doposażenie istniejących świetlic wiejskich, budowa boisk wielofunkcyjnych i placów zabaw);
- z infrastrukturą społeczeństwa informacyjnego- 0,88 (tj. budowa infrastruktury informatycznej Urzędu Gminy).

Dzięki realizacji omówionych zadań możliwy będzie dalszy rozwój gminy. Powstaną nowe przedsiębiorstwa i rozwinię się agroturystyka. Dzięki temu utworzą się nowe miejsca pracy, tak potrzebne, biorąc pod uwagę wysokość bezrobocia w Gminie Paradyż (1 %).

Poprawi się również stan środowiska naturalnego oraz baza edukacyjno-sportowa, umożliwiająca miejscowej młodzieży rozwój intelektualny na wysokim poziomie.

Stuprocentowa realizacja planowanych zadań gwarantowałaby więc świetlaną przyszłość dla Gminy Paradyż i miejscowej ludności.

W latach 2014-2020 planowany jest dalszy rozwój gminy, głównie poprzez rozbudowę kanalizacji oraz zapewnienie dostępu do gazu ziemnego.

Planowane są również zadania związane z ochroną dziedzictwa kulturowego.

VIII. SYSTEM WDRAŻANIA PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Paradyż będzie wdrażany przez Wójta Gminy, przy pomocy pracowników Urzędu Gminy.

Wdrażanie PRL będzie się odbywało poprzez:

- przygotowywanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dotyczącej zadań ujętych w planie;
- przygotowywanie i składanie wniosków o dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego i innych źródeł zewnętrznych;
- przeprowadzanie przetargów;
- realizację zadań zgodnie z określonymi wymogami;
- przygotowywanie informacji o realizacji projektów zawartych w Planie;
- przedkładanie ww. sprawozdań Komisjom Rady Gminy;
- przyjmowanie do realizacji nowych zadań zgodnych z oczekiwaniami społeczności lokalnej.

IX. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

System monitorowania Planu Rozwoju Lokalnego

Monitorowanie przebiegu realizacji zadań ujętych w Planie Rozwoju Lokalnego będzie realizowane przez Wójta Gminy, przy pomocy członków Zespołu zadaniowego.

Osoby odpowiedzialne za wdrożenie i realizację Planu będą spotykać się co najmniej raz na rok w celu zweryfikowania dotychczasowej działalności i dokonania analizy postępu prac w zakresie realizacji bieżących zadań. Plan Rozwoju Lokalnego będzie aktualizowany i uzupełniany o kolejne zadania inwestycyjne.

Sposoby oceny Planu Rozwoju Lokalnego

Skuteczność Planu Rozwoju Lokalnego będzie poddawana bieżącej ocenie. Będzie ona sprawowana przez Wójta Gminy Paradyż i Radę Gminy.

Zadaniem Zespołu zadaniowego będzie przygotowywanie stosownych sprawozdań dotyczących realizacji Planu i przedkładanie ich do oceny.

Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem otwartym i w zależności od potrzeb, wynikających ze zmian uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, może być aktualizowany.

Wnioski dotyczące zmian w Planie mogą być składane przez radnych, organizacje pozarządowe, Rady Sołeckie i nieformalne grupy mieszkańców. Wnioski te powinny być kierowane do Wójta Gminy Paradyż, a ewentualne zmiany będą nanoszone do Planu przez członków Zespołu zadaniowego. Korekta dokumentu zostanie wdrożona w życie Uchwałą Rady Gminy.

Public Relations Planu Rozwoju Lokalnego

Celem priorytetowym będzie nawiązanie kontaktu z otoczeniem lokalnym poprzez umiejętne zarządzanie komunikacją, wpływające na kształt opinii publicznej. Komunikacja zapewniona będzie poprzez:

- informacje zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy
- stronę internetową Gminy prasę lokalną
- tablice ogłoszeń
- możliwość uczestnictwa mieszkańców w sesjach Rady Gminy
- informowanie sołtysów oraz mieszkańców sołectw, m.in. poprzez:
 - ✓ informowanie mieszkańców poprzez wywieszanie informacji na tablicach informacyjnych na terenie wsi sołeckich
 - ✓ zebrania Rad Sołeckich
 - ✓ organizowanie, w razie potrzeby, zebrań wiejskich celem wyjaśnienia i prezentacji wybranych zagadnień Planu Rozwoju Lokalnego interesujące mieszkańców

Przewodniczący Rady Gminy

inż. Maciej S. Kowski